

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/82/2003

CZY POLSKA MOŻE NIE WEJŚĆ DO UNII EUROPEJSKIEJ?

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MAJ 2003

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Większość Polaków jest zdania, że społeczeństwo opowie się w referendum za przystąpieniem naszego kraju do Unii Europejskiej¹. Polacy nie wierzą w to, że moglibyśmy nie wejść do Unii, nawet gdyby - co jest mało prawdopodobne - w głosowaniu przewagę uzyskali przeciwnicy akcesji. Zapytani o to, co by się wówczas stało, najczęściej (32%) podzielają opinię, że parlament mimo negatywnego wyniku głosowania podejmie decyzję o wejściu Polski do Unii Europejskiej². Niemal jedna czwarta badanych (24%) uważa, że w takiej sytuacji za kilka, kilkanaście miesięcy odbędzie się następne referendum w tej sprawie. Prawie co ósma osoba (12%) spodziewa się rozpoczęcia na nowo negocjacji akcesyjnych i odłożenia członkostwa w tej organizacji na kilka lat. Tylko 9% Polaków sądzi, że w razie zwycięstwa przeciwników integracji wejście Polski do Unii Europejskiej będzie w najbliższej przyszłości niemożliwe.

¹ Por. komunikat CBOS „Deklaracje udziału i głosowania w referendum akcesyjnym”, maj 2003.

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (155) przeprowadzono w dniach od 4 do 7 kwietnia 2003 roku na liczącej 1229 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Można się obawiać, że przekonanie o tym, iż Polska stanie się członkiem Unii nawet wbrew woli uczestników referendum, wpłynie demobilizująco na udział w głosowaniu. Z analiz wynika jednak, że uczestnictwem w referendum w podobnym stopniu są zainteresowane osoby, które przewidują, że w razie przewagi przeciwników integracji parlament podejmie odmienną decyzję niż społeczeństwo (80% z nich deklaruje udział w referendum), jak też prognozujące inne scenariusze, w tym także utratę możliwości przystąpienia do Unii w najbliższych kilku latach (również w tej grupie 80% zamierza pójść do urn).

Zwolennicy i przeciwnicy akcesji przedstawiają podobne prognozy rozwoju wydarzeń w razie negatywnego wyniku referendum. Obie grupy za najbardziej prawdopodobny scenariusz uznają decyzję parlamentu o przystąpieniu do Unii oraz, rzadziej, rozpisanie za kilka lub kilkanaście miesięcy nowego referendum w tej sprawie.

Warto zwrócić uwagę, że przekonanie o tym, iż parlament zdecyduje o przystąpieniu do Unii Europejskiej nawet wbrew woli głosujących w referendum, częściej wyrażają respondenci deklarujący, że bardzo interesują się integracją (45% z nich), oraz ci, którzy czują się dobrze poinformowani na ten temat (45%), niż określający się jako mniej zainteresowani i gorzej poinformowani.

Jak pokazują badania, na poparcie dla przystąpienia Polski do Unii Europejskiej wpływa zarówno przekonanie o korzyściach z integracji, jak i przeświadczenie o braku alternatywy dla członkostwa. W pierwszym przypadku integracja jest wyborem, w drugim staje się koniecznością. Zgodnie z tym drugim sposobem myślenia, jak się wydaje, Polska nie tyle zyska na integracji, ile uniknie negatywnych skutków pozostawania poza strukturami europejskimi. Duża część społeczeństwa podziela obawy związane z odrzuceniem członkostwa w Unii Europejskiej. Mają one raczej charakter ekonomiczny niż polityczny. Połowa Polaków obawia się, że w przypadku pozostania poza Unią Europejską nastąpi zahamowanie rozwoju gospodarczego w naszym kraju (50%), a część inwestorów zagranicznych wycofa się z Polski (49%). Ponad dwie piąte badanych niepokoi się, że Unia zamknie swoje rynki dla polskich towarów (45%), a Polska będzie musiała zwrócić pieniądze, które otrzymała z funduszy unijnych (42%). Mniej Polaków (21%) dostrzega natomiast niebezpieczeństwo znalezienia się naszego kraju w strefie wpływów Rosji.

Tabela 1

Jak Pan(i) sądzi, jakie będą konsekwencje dla Polski, jeśli nasz kraj nie wejdzie do Unii Europejskiej? Czy, Pana(i) zdaniem, wówczas:	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć
	w procentach				
- nastąpi zahamowanie rozwoju gospodarczego, recesja	19	31	26	4	20
- część inwestorów zagranicznych wycofa się z Polski	18	31	28	4	19
- Unia zamknie swoje rynki dla polskich towarów	15	30	28	5	22
- Polska będzie musiała zwrócić pieniądze, które otrzymała z funduszy unijnych	16	26	19	4	35
- Polska znajdzie się w strefie wpływów Rosji	5	16	35	15	29

O negatywnych skutkach nieprzystąpienia Polski do Unii Europejskiej przekonani są przede wszystkim zwolennicy integracji, znacznie rzadziej jej przeciwnicy. Osoby popierające nasze wejście do UE obawiają się najczęściej zahamowania rozwoju gospodarczego i wycofania się części inwestorów zagranicznych, natomiast badani, którzy zamierzają głosować przeciw akcesji, stosunkowo najczęściej są zaniepokojeni możliwością ograniczenia polskim towarom dostępu do unijnych rynków.

Tabela 2

Jak Pan(i) sądzi, jakie będą konsekwencje dla Polski, jeśli nasz kraj nie wejdzie do Unii Europejskiej? Czy, Pana(i) zdaniem, wówczas:	Odsetki odpowiedzi twierdzących (zdecydowanie tak i raczej tak) wśród:			
	osób zamierzających głosować za integracją	osób zamierzających głosować przeciw integracji	osób niezdecydowanych, jak głosować	osób niezamierzających brać udziału w referendum
- nastąpi zahamowanie rozwoju gospodarczego, recesja	72	21	30	31
- część inwestorów zagranicznych wycofa się z Polski	66	29	33	35
- Unia zamknie swoje rynki dla polskich towarów	56	35	37	32
- Polska będzie musiała zwrócić pieniądze, które otrzymała z funduszy unijnych	50	28	42	35
- Polska znajdzie się w strefie wpływów Rosji	27	12	19	14

Im bardziej respondenci są zainteresowani integracją i czują się o niej lepiej poinformowani, tym częściej mają wyrobioną opinię o skutkach nieprzystąpienia do Unii Europejskiej, ale także tym bardziej jednoznacznie wyrażają obawy o zahamowanie rozwoju gospodarczego Polski w razie jej pozostania poza strukturami unijnymi. W grupach społeczno-demograficznych krystalizacji opinii na ten temat sprzyja przede wszystkim wyższe wykształcenie. Im ankietowani są lepiej wykształceni, tym częściej wyrażają obawy o zahamowanie rozwoju gospodarczego, jednocześnie mniej niepokoją się o to, że Unia zamknie swoje rynki i zażąda zwrotu pieniędzy z funduszy unijnych.

Zdaniem społeczeństwa, Polska wejdzie do Unii Europejskiej, nawet jeśli w referendum przewagę uzyskaliby przeciwnicy integracji - staniemy się członkiem Unii, bo taka jest wola polityczna oraz takie są realia ekonomiczne.

Opracowała
Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1. Załóżmy, że w referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej weźmie udział większość Polaków i będą oni w większości głosować przeciw integracji. Co się, Pana(i) zdaniem, wówczas stanie? 1 - Parlament mimo to podejmie decyzję o przystąpieniu Polski do tej organizacji; 2 - Za kilka, kilkanaście miesięcy odbędzie się nowe referendum w tej sprawie; 3 - Od nowa rozpoczyna się negocjacje z Unią i po kilku latach będziemy mogli znów wejść do Unii; 4 - Wejście do Unii będzie w najbliższej przyszłości (w ciągu najbliższych kilku lat) niemożliwe

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	32	24	12	9	23	1228
Płeć						
Mężczyźni	37	23	12	10	18	587
Kobiety	29	24	12	7	28	641
Wiek						
18-24 lat	31	35	11	7	15	190
25-34	32	28	12	11	17	222
35-44	31	30	14	8	18	211
45-54	36	20	16	10	19	273
55-64	42	12	9	8	28	143
65 lat i więcej	24	14	7	8	48	190
Miejsce zamieszkania						
Wies	27	18	14	8	32	447
Miasto do 20 tys.	29	24	4	11	32	148
20-100 tys.	34	23	12	9	22	236
101-500 tys.	37	31	12	9	12	239
501 tys. i więcej mieszk.	40	28	14	9	9	159
Wykształcenie						
Podstawowe	24	17	9	8	42	323
Zasadnicze zawodowe	30	20	14	10	25	318
Średnie	39	29	13	7	13	462
Wyższe	36	29	12	15	8	124
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	34	31	13	16	6	72
Prac. umysł. niż. szczebla	32	27	16	8	17	116
Pracownicy fiz. - umysł.	46	16	14	9	15	92
Robotnicy wykwalifikowani	33	27	12	7	20	108
Robotnicy niewykwalifik.	31	24	22	3	20	46
Rolnicy	31	10	18	13	28	53
Pracujący na własny rach.	34	37	15	14	0	50
Bierni zawodowo						
Renciści	31	17	8	4	39	112
Emeryci	32	15	9	9	36	233
Uczniowie i studenci	30	37	9	11	12	118
Bezrobotni	34	23	11	8	23	162
Gospodynie domowe i inni	17	30	9	8	36	64
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	31	27	17	9	16	191
społce właścicieli	32	20	19	8	21	99
prywatnych i państwa	40	30	11	10	10	191
sekt. pryw. poza rolnict.	34	14	16	11	26	59
prywatnym gośp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	34	18	11	11	25	194
300-399	29	29	12	8	21	104
400-599	34	26	18	7	16	202
600-800	35	25	9	8	22	179
Powyżej 800 zł	35	25	8	14	17	158
Ocena własnych war. mater.						
Złe	28	22	12	8	29	420
Średnie	36	21	11	8	25	549
Dobre	32	31	14	11	11	259
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	22	29	10	9	31	77
Raz w tygodniu	32	20	14	9	25	649
1-2 razy w miesiącu	32	28	6	8	27	144
Kilka razy w roku	34	31	12	8	15	220
W ogóle nie uczestniczy	37	21	11	9	21	136
Poglądy polityczne						
Lewica	41	28	11	10	11	266
Centrum	32	27	14	7	20	351
Prawica	37	26	13	11	12	277
Trudno powiedzieć	22	15	10	8	45	335

Tabela 2. Jak Pan(i) sady, jakie będą konsekwencje dla Polski, jeśli nasz kraj nie wejdzie do Unii Europejskiej? Czy, Pana(i) zdaniem, wówczas nastąpi zahamowanie rozwoju gospodarczego, recesja?

(%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	19	31	26	4	20	1227
Płeć						
Mężczyźni	22	34	27	5	13	587
Kobiety	17	28	26	3	26	641
Wiek						
18-24 lat	19	31	31	5	15	190
25-34	16	39	27	2	15	222
35-44	21	31	27	4	16	210
45-54	20	31	23	5	21	273
55-64	23	23	31	3	20	143
65 lat i więcej	18	24	22	2	33	190
Miejsce zamieszkania						
Wieś	17	26	26	4	26	446
Miasto do 20 tys.	14	31	27	2	25	148
20-100 tys.	23	33	21	2	21	236
101-500 tys.	21	33	29	5	11	239
501 tys. i więcej mieszk.	23	33	30	4	11	159
Wykształcenie						
Podstawowe	14	21	24	4	36	323
Zasadnicze zawodowe	15	32	29	4	21	318
Średnie	24	35	25	3	13	461
Wyższe	28	37	29	3	3	124
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	26	38	29	4	3	72
Prac. umysł. niż. szczebla	20	40	29	2	9	116
Pracownicy fiz. - umysł	28	29	23	1	19	92
Robotnicy wykwalifikowani	13	32	29	4	23	108
Robotnicy niewykwalifik.	21	37	21	7	14	46
Rolnicy	8	15	25	7	44	53
Pracujący na własny rach.	38	21	27	10	3	50
Bierni zawodowo						
Renciści	13	30	22	2	33	112
Emeryci	21	26	25	2	27	233
Uczniowie i studenci	15	33	34	5	13	118
Bezrobotni	17	32	26	6	19	161
Gospodynie domowe i inni	27	31	22	1	19	64
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	22	33	25	1	18	191
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	15	34	38	3	10	99
sekt. pryw. poza rolnict.	24	37	22	7	9	191
prywatnym gosp. rolnym	14	17	22	9	39	59
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	12	31	25	4	28	194
300-399	20	30	24	2	23	104
400-599	19	39	29	2	11	202
600-800	27	32	19	4	18	179
Powyżej 800 zł	29	34	24	5	9	158
Ocena własnych war. mater.						
Złe	16	27	24	4	29	419
Średnie	18	32	28	3	19	549
Dobre	28	34	26	4	7	259
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	25	18	24	4	29	77
Raz w tygodniu	20	32	25	3	20	649
1-2 razy w miesiącu	13	35	29	2	21	144
Kilka razy w roku	18	31	30	4	18	220
W ogóle nie uczestniczy	25	26	28	6	15	136
Poglądy polityczne						
Lewica	33	32	26	3	7	265
Centrum	19	32	27	4	17	351
Prawica	19	32	30	6	13	277
Trudno powiedzieć	9	27	23	2	40	335

Tabela 3. Jak Pan(i) sady, jakie będą konsekwencje dla Polski, jeśli nasz kraj nie wejdzie do Unii Europejskiej? Czy, Pana(i) zdaniem, wówczas **część inwestorów zagranicznych wycofa się z Polski?**

(%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	18	31	28	4	19	1227
Płeć						
Mężczyźni	20	34	27	6	11	587
Kobiety	17	28	28	3	25	641
Wiek						
18-24 lat	17	31	33	6	13	190
25-34	19	38	27	5	11	222
35-44	17	37	27	5	15	210
45-54	20	28	29	4	19	273
55-64	23	24	28	3	23	143
65 lat i więcej	16	26	22	4	32	190
Miejsce zamieszkania						
Wieś	18	27	27	4	24	446
Miasto do 20 tys.	11	33	26	4	27	148
20-100 tys.	19	35	25	3	18	236
101-500 tys.	21	37	27	5	10	239
501 tys. i więcej mieszk.	23	24	36	7	10	159
Wykształcenie						
Podstawowe	15	25	22	4	34	323
Zasadnicze zawodowe	16	28	31	4	21	318
Średnie	22	36	28	4	10	461
Wyższe	22	38	31	7	3	124
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	23	42	29	4	2	72
Prac. umysł. niż. szczebla	17	36	37	2	8	116
Pracownicy fiz.- umysł.	24	34	30	3	10	92
Robotnicy wykwalifikowani	12	38	26	6	18	108
Robotnicy niewykwalifik.	29	31	18	4	17	46
Rolnicy	13	22	13	5	47	53
Pracujący na własny rach.	27	24	27	15	7	50
Bierni zawodowo						
Renciści	13	27	28	1	30	112
Emeryci	20	26	25	4	26	233
Uczniowie i studenci	16	32	32	8	12	118
Bezrobotni	18	29	29	4	19	161
Gospodynie domowe i inni	19	33	24	2	22	64
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	18	35	33	2	13	191
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	20	34	31	2	12	99
sekt. pryw. poza rolnict.	21	38	24	9	7	191
prywatnym gosp. rolnym	17	22	11	5	45	59
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	15	33	27	3	22	194
300-399	25	27	23	4	21	104
400-599	20	31	30	5	15	202
600-800	22	32	23	5	18	179
Powyżej 800 zł	25	34	26	5	10	158
Ocena własnych war. mater.						
Złe	20	29	22	4	26	419
Średnie	16	30	32	4	17	549
Dobre	22	35	27	6	9	259
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	21	21	24	4	31	77
Raz w tygodniu	20	30	28	4	19	649
1-2 razy w miesiącu	15	33	27	3	21	144
Kilka razy w roku	17	38	28	5	13	220
W ogóle nie uczestniczy	18	28	27	9	17	136
Poglądy polityczne						
Lewica	25	35	27	7	7	265
Centrum	21	36	26	3	14	351
Prawica	20	29	36	6	9	277
Trudno powiedzieć	10	24	23	3	40	335

Tabela 4. Jak Pan(i) sady, jakie będą konsekwencje dla Polski, jeśli nasz kraj nie wejdzie do Unii Europejskiej? Czy, Pana(i) zdaniem, wówczas Unia zamknie swoje rynki dla polskich towarów?

(%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	15	30	28	5	22	1227
Płeć						
Mężczyźni	16	33	30	6	15	587
Kobiety	13	28	26	4	28	641
Wiek						
18-24 lat	11	26	38	6	20	190
25-34	16	31	33	5	16	222
35-44	12	35	28	6	18	210
45-54	17	32	25	5	20	273
55-64	19	29	22	3	27	143
65 lat i więcej	14	29	21	3	34	190
Miejsce zamieszkania						
Wieś	17	30	22	2	29	446
Miasto do 20 tys.	10	33	32	0	25	148
20-100 tys.	15	30	29	6	20	236
101-500 tys.	12	34	31	9	15	239
501 tys. i więcej mieszk.	18	24	36	9	13	159
Wykształcenie						
Podstawowe	14	27	18	4	38	323
Zasadnicze zawodowe	14	27	30	4	25	318
Średnie	17	35	32	5	12	461
Wyższe	12	32	37	12	8	124
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	14	33	38	8	7	72
Prac. umysł. niż. szczebla	11	32	35	10	12	116
Pracownicy fiz. - umysł	13	34	32	4	16	92
Robotnicy wykwalifikowani	14	29	29	4	25	108
Robotnicy niewykwalifik.	26	29	21	4	19	46
Rolnicy	23	20	19	2	36	53
Pracujący na własny rach.	27	31	28	12	2	50
Bierni zawodowo						
Renciści	8	40	16	4	32	112
Emeryci	17	30	20	3	30	233
Uczniowie i studenci	11	29	40	8	12	118
Bezrobotni	14	25	30	2	29	161
Gospodynie domowe i inni	13	34	29	4	20	64
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	11	31	36	6	16	191
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	12	32	30	7	19	99
sekt. pryw. poza rolnict.	21	33	29	7	11	191
prywatnym gosp. rolnym	27	24	15	1	33	59
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	15	32	25	1	27	194
300-399	23	35	19	2	21	104
400-599	15	33	30	6	16	202
600-800	15	34	27	7	17	179
Powyżej 800 zł	20	25	37	5	13	158
Ocena własnych war. mater.						
Złe	15	32	21	3	29	419
Średnie	14	31	30	5	21	549
Dobre	15	27	36	8	13	259
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	16	31	15	4	34	77
Raz w tygodniu	17	29	26	4	24	649
1-2 razy w miesiącu	12	35	28	4	20	144
Kilka razy w roku	11	33	34	6	17	220
W ogóle nie uczestniczy	13	25	35	9	17	136
Poglądy polityczne						
Lewica	23	34	27	7	9	265
Centrum	15	36	29	3	16	351
Prawica	14	27	37	8	14	277
Trudno powiedzieć	9	24	20	3	44	335

Tabela 5. Jak Pan(i) sady, jakie będą konsekwencje dla Polski, jeśli nasz kraj nie wejdzie do Unii Europejskiej? Czy, Pana(i) zdaniem, wówczas Polska będzie musiała zwrócić pieniądze, które otrzymała z funduszy unijnych?

(%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	16	26	19	4	35	1227
Płeć						
Mężczyźni	17	26	23	6	28	587
Kobiety	15	26	16	2	41	641
Wiek						
18-24 lat	12	25	25	6	32	190
25-34	17	29	21	5	29	222
35-44	18	22	22	5	33	210
45-54	13	31	17	3	36	273
55-64	19	20	19	2	40	143
65 lat i więcej	18	25	11	2	43	190
Miejsce zamieszkania						
Wieś	17	26	14	4	39	446
Miasto do 20 tys.	12	33	20	2	34	148
20-100 tys.	15	23	21	5	36	236
101-500 tys.	14	26	22	4	34	239
501 tys. i więcej mieszk.	21	20	26	6	27	159
Wykształcenie						
Podstawowe	17	25	10	2	45	323
Zasadnicze zawodowe	14	24	20	5	37	318
Średnie	16	29	20	4	30	461
Wyższe	15	20	33	7	25	124
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	14	18	38	8	23	72
Prac. umysł. niż. szczebla	14	28	27	6	26	116
Pracownicy fiz. - umysł	19	38	18	5	21	92
Robotnicy wykwalifikowani	13	27	16	7	37	108
Robotnicy niewykwalifik.	29	29	4	5	33	46
Rolnicy	9	31	14	2	45	53
Pracujący na własny rach.	15	23	24	6	32	50
Bierni zawodowo						
Renciści	13	23	15	4	45	112
Emeryci	20	24	14	1	40	233
Uczniowie i studenci	12	23	30	3	31	118
Bezrobotni	18	21	17	4	40	161
Gospodynie domowe i inni	15	34	12	2	37	64
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	14	27	25	6	29	191
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	10	29	27	5	29	99
sekt. pryw. poza rolnict.	21	27	18	7	28	191
prywatnym gosp. rolnym	14	31	10	2	43	59
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	20	27	12	2	39	194
300-399	22	27	16	3	32	104
400-599	18	24	21	4	33	202
600-800	20	30	19	3	28	179
Powyżej 800 zł	15	27	25	4	29	158
Ocena własnych war. mater.						
Złe	18	25	14	2	40	419
Średnie	14	27	20	4	35	549
Dobre	17	25	25	7	27	259
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	12	29	10	5	44	77
Raz w tygodniu	18	24	18	4	36	649
1-2 razy w miesiącu	12	32	13	4	39	144
Kilka razy w roku	16	28	24	4	28	220
W ogóle nie uczestniczy	12	23	27	4	34	136
Poglądy polityczne						
Lewica	20	26	22	6	26	265
Centrum	16	29	19	3	34	351
Prawica	16	25	25	5	29	277
Trudno powiedzieć	13	24	12	2	49	335

Tabela 6. Jak Pan(i) sady, jakie będą konsekwencje dla Polski, jeśli nasz kraj nie wejdzie do Unii Europejskiej? Czy, Pana(i) zdaniem, wówczas **Polska znajdzie się w strefie wpływów Rosji?**

(%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	5	16	35	15	29	1227
Płeć						
Mężczyźni	6	17	38	18	21	587
Kobiety	4	15	32	13	36	641
Wiek						
18-24 lat	3	17	40	17	23	190
25-34	6	19	38	15	23	222
35-44	3	17	32	18	31	210
45-54	5	13	37	15	30	273
55-64	7	16	32	14	31	143
65 lat i więcej	6	15	29	12	38	190
Miejsce zamieszkania						
Wieś	4	15	31	13	36	446
Miasto do 20 tys.	4	16	34	14	33	148
20-100 tys.	3	13	36	16	31	236
101-500 tys.	4	22	36	16	23	239
501 tys. i więcej mieszk.	11	13	45	21	10	159
Wykształcenie						
Podstawowe	4	14	27	10	46	323
Zasadnicze zawodowe	4	15	36	14	32	318
Średnie	6	18	39	19	18	461
Wyższe	5	18	42	19	17	124
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	4	19	40	18	19	72
Prac. umysł. niż. szczebla	5	15	41	19	19	116
Pracownicy fiz. - umysł.	5	16	39	18	21	92
Robotnicy wykwalifikowani	5	22	34	12	27	108
Robotnicy niewykwalifik.	14	15	24	18	29	46
Rolnicy	4	16	21	5	54	53
Pracujący na własny rach.	3	14	36	20	27	50
Bierni zawodowo						
Renciści	2	18	30	11	39	112
Emeryci	7	16	32	13	32	233
Uczniowie i studenci	5	11	45	23	15	118
Bezrobotni	3	17	33	15	33	161
Gospodynie domowe i inni	1	10	39	8	41	64
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	4	15	39	15	27	191
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	5	22	46	13	14	99
sekt. pryw. poza rolnict.	8	14	33	23	22	191
prywatnym gosp. rolnym	4	20	19	4	53	59
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	2	17	33	16	31	194
300-399	6	15	34	12	33	104
400-599	6	17	39	14	23	202
600-800	6	22	36	16	20	179
Powyżej 800 zł	9	18	34	22	17	158
Ocena własnych war. mater.						
Złe	3	16	33	13	34	419
Średnie	5	16	34	16	30	549
Dobre	8	16	40	17	19	259
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	4	9	30	8	49	77
Raz w tygodniu	6	15	35	14	30	649
1-2 razy w miesiącu	3	17	34	21	25	144
Kilka razy w roku	4	18	42	14	22	220
W ogóle nie uczestniczy	4	18	27	24	26	136
Poglądy polityczne						
Lewica	5	16	39	22	19	265
Centrum	7	17	35	15	26	351
Prawica	6	16	45	13	19	277
Trudno powiedzieć	1	15	23	13	48	335